

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbata vsak tetrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četr leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske države 8 K. — Kdor hoče sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopoljša do odpovedi. — Odje „Kotliškoga slovenskega gospodarja“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vln. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopis se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 8, opozoriti naročnino, inšerate in reklamacije. — Na tiskarstvo se plačuje od enostopne peščitvete za enkrat 48 vln., ali kar je leto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vln. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Izločeno“ stane beseda 10 vln. — Inšerate se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprte reklamacije so poštno proste.

Jugoslavija priznana.

Ljubljana, 11. febr.

Zedinjene države Severne Amerike so priznale kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Državni tajnik Lansing je izjavil, da se bodo končno oveljavne meje Jugoslavije uredile po želji naših narodov.

Jugoslavijo t. j. kraljestvo Slovencev, Hrvatov in Srbov so dordaj že priznale sledeče države: Švedska, Grčija in Rumunija.

Ljudski shod v Mariboru

Privedita obe slovenski stranki v nedeljo, dne 16. februarja ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Razjasniti je treba ljudstvu zadnje nemške demonstracije in njih posledice ter zavzeti odločno stališče proti nemškemu nasilstvom na naši severni meji.

Jugoslovani, Jugoslovanke, vsi na shod!

Začasna meja med Jugoslovani in Nemci.

Nemške tolpe so na črti od Špilje do ogrske meje skušale zadnji čas z zahrbtnimi napadi vreči čete generala Maistra preko Mure na desni breg in se tako polastiti železnice Spilje—Radgona. Na vsak način so nameravali zapoditi naše ne samo iz Radgone, temveč tudi iz Cmureka, Trnovega in Spilja. Da, celo čez Muro so hoteli vdreti v slovenska sela in tam po znanem nemško-koroškem načinu uničevati last slovenskega kmeta. A nekdo je bil, katerega moč so Nemci podcenjevali: naš general Maister in naše hrabro vojaštvo. On je s krepko roko s svojimi vrlimi četami napravil obračun s tolpami, ki jih je večinoma poslal nemški Gradec pred Radgono in Cmurek. Nemci so bili tepeni ne samo pri Radgoni, temveč tudi pri Cmureku. Ker so Nemci izyohali, da je naša vojaška moč velika, jim je postalo grozdeje prekislilo. Naprosili so francoskega majorja Montegija, naj posreduje pri Slovencih, da se neba boj in se določi na Stajerskem začasna meja med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo. Uvideli so, da utegnejo Maistrove čete raztegniti svoj „delokrog“ dalje proti severu, da zavarujejo slovensko ozemlje pred divjaškimi nemškimi tolpami.

V soboto, dne 8. februarja se je pripeljal nemški deželni glavar Kaan v Maribor in je prosil generala Maistra, naj dovoli premirje med Jugoslovani in Nemci, da bi mogla francoska komisija, ki jo vodi major Montegi, pre-

gledati sporno ozemlje med Spiljem in Radgono.

Pri tem pa je značilno tole: Ko se je v soboto ob 7. uri zvečer mudil Kaan v Mariboru pri gen. Maistru in ga prosil glede premirja, je med drugim dejal, da bo on ukrenil vse potrebno, da bodo vse nenške čete takoj obveščene o premirju, ki se lahko začne že opolnoči (od sobote na redeljo). General Maister je izvajal svoje zahtevanje, češ da je to nemogoče, v tako kratkem času (v jetih urah). — Ko je Kaan videl, da se je prenaglil, je dejal: »Res, to bo težko. A do 7. ure zjutraj bodo vsi nemški oddelki obveščeni o premirju.«

Ta okolnost znači, da so nemško-madžarske vojske tolpe kljub vsem nasprotnim zatrdilom v neposredni terri zvezi z nemško štajersko vlado, ker bi sicer štajerski deželni glavar ne mogel tako razpolagati s tolpami in jim narokovati premirje.

Premirje se je začelo v nedeljo, dne 9. februarja 7. uri zjutraj, ter je bilo prvotno določeno samo do ponedeljka, 10. februarja zjutraj, a je bilo podaljšano pozneje za več dni.

V nedeljo, dne 9. februarja se je francoska komisija v spremstvu generala Maistra in njegovega generalnega štaba odpeljala na črto Spilje—Radgona, da si na licu mesta ogleda ves položaj. Komisiji so se pridružili tudi nemški zastopniki. V Cmureku so Nemci na lašč uprizorili igro, ki je značilna za nemško poštenost. Začeli so groziti generalu Maistru in mu priporočali, naj ne pojde dalje v Radgono, ker mu ne morejo jamčiti za varnost življenja. A vse je bilo — naročeno. Maister se ni ustrašil nemških groženj. Pač pa so Nemci kršili premirje. Nemške tolpe so namreč dne 9. februarja se skušale približati Radgoni. Padlo je iz nemških vrat tudi več strelav.

Ko si je komisija ogledala položaj na licu mesta, se je odpeljala v Maribor, kjer so se višile od ponedeljka do četrtega dolgotrajna pogajanja glede določitve začasne meje od Ogrske do Koroške. Posvetovanj so se udeležili: francoski major Montegi s svojim pribočnikom, general Maister, generalštabni šef major Ankerst, zastopnik deželne vlade v Ljubljani dr. Gregor Žerjav, okrajni glavar dr. Lajnsič, Slovenci: dr. Verstovšek dr. Hohnjec dr. Ros'na, ter nemški zastopniki: dež. glavar pl. Kaan, Rintelen, Resel, Pongratz, dva polkovnika, dr. Kamniker iz Radgone in dr. Brodmann iz Obrajne kot odposlanec nemških kmetskih občin na črti Špilje—Radgona. Tolmači so bili trije, med njimi mariborski odvetnik dr. Rapoc.

Po daljšem posvetovanju se je sklenilo, da bodo Jugoslovani in Nemci na celi črti ločeni po nevtraln (napristranskem pasu) zoni. Jugoslovani imajo svojo natanko označeno demarkacijsko črto in Nemci tudi. Med obema črtama se razteza omenjena nevtralna zona. Jugoslovanska demarkacijska črta gre severno od Radgone mimo tamošnjih slovenskih vasi, tako, da ostanejo te vasi z mestom Radgona vred v naši črti. Pri Obrajni gre naša črta do Mure, od tam gre in se drži iste skoro do Spilja. V sredi pota med Spiljem in Ernovžem se obrne naša črta proti Lučanam. Gornji del Lučan ostane v nevtralni zoni. Od Lučan proti koroški meji še sedaj, ko to pišemo (sredo opoldne) črta ni določena. Za ta del črte se bo vršil hud boj, ker bi Nemci na vsak način radi potisnili Slovence z visokega Radla v Dravsko dolino.

V nevtralni zoni je večinoma cela proga železnice Radgona—Spilje ter kraji: Obrajna, Purkla, Cmurek, Trnovo (Weitersfeld), Lihodka vas, Čišine, Straže (Strass), St. Vid, Ernovž in Gomilica. Nemška demarkacijska črta leži več kilometrov severno od nevtralne zone ob vznožju hribov.

Za mir in red v nevtralni zoni bodo skrbeli nemško-avstrijski orožniki, železnico pa spremljali naši vojaki. Uradi in uradniki ostanejo, kakor so bili pred 4. februarjem. Izvoz živil iz občin glavarstev Radgona—Lipnica, ki jih imajo zasedene Jugoslovani, je prost. Izvoz bodo nadzirali jugoslovanski uradniki. Mestski nemške narodnosti iz obeh okrajev so oproščeni vojaške službe v Jugoslaviji. Vjetnike morata obe stranki izpustiti. Civilno prebivalstvo mora 10 km južno od jugoslovanske ter 10 km severno od nemške črte izročiti orožje. Jugoslovani bodo pri Nemcih nadzirali izročanje orožja.

Majorja Montegi se je naprosilo, da izposluje pri ententi (ameriško—angleški—francoski armadi) potrebno nadzorstvo. Ententa naj strogo kaznuje vsa samovoljna dejanja in kršenja pogodbe.

V zapisniku, ki so ga sestavili, se je takoj v začetku ugotovilo, da ima določitev začasne meje izrecno samo namen, da se ustavi nadaljne bojevanje. Na končno oveljavno določitev naše severne meje nima sedaj označena mejna črta prav nikakega vpliva. Pravo mejo med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo določajo strokovnjaki v Parizu, kjer sodelujeta tudi naša rojaka dr. Kovačič in dr. Slavič.

Maribor, Radgona, Špilje in Slov. gorica